

Dagens Næringsliv

President de Klerk bryter FNs-boikotten
Midt under utdelingen av Nobels fredspris
til president Frederik de Klerk deitar Sar-
Afrika med sin fomsaisminister på en sm-
internasjonalt våpenmesse i Malaysia fra 7.
til 11. desember.

Det opplyser Abdul Minty, direktør for
Verdenskampanjen mot militært og kjer-
nefysisk samarbeid med Sør-Afrika.

Abdul Minty har gått på gang doku-
menten president de Klerks dobbeltmoral
Og brudd på FNs Våpenboikott

Den sør-afrikanske regjeringen har de
siste Arena brist FNs våpenboikott ved å
selge våpen til andre land. Imidlertid har
Sør-Afrika for eksempel solgt våpen og
ammunisjon for 6 millioner US dollars til
borgerkrigsherjede Rwanda.

Forsvarsministeren har uttalt at man sei-
etter markeder i områder hvor det er kon-
flikt og potensielle konflikter i Afrika, Fier-
ne Østen og Latin-Amerika

- Fra 1990, ettersom at de Klerk varslet en
ny politikk, har den sør-afrikanske regje-
ringen omstrukturert og bygget opp sine
NYHETER

militære styrker, først og fremst flyvåpen
og marine. De har blant annet forhandlet
med russerne om kjøp av flymotorer og
senere kjøp av MIG kampfly.

- Hvorfor gjennom demraipilunskesegje-
ring dette, samtidig som den forhandler om
fred? spør Abdul Minty.

Denna oppbyggingen av konvensjonelle
militære styrker skjer uten konsultasjoner
med opposisjonen. Den nye demokratiske
regjeringen kan risikere å ødekonstruere
inngått med noen av de mest undertrykte
Onsdag 8. desember 1993 - 17

kende og anti-demokratiske regimer: i
verden. påpeker han.

Samtidig er vesentlige land gjennom både
britiske og franske selskaper allerede i for-
handling om å produsere militær utstyr i
Sør-Afrika.

Minty er bekymret over at denne militære
satsingen kan lede til at våpenkappløp i
regionen. Han er engasjert i et prosjekt for
å utvikle et felle sikkerhetsopplegg for
regionen. D

Fredspris uten fred

I Fredsplanen

Av SVERRE STRANDHAGEN

- Hadde den vestlige ver-
den lyttet til fredsprisvinner
i 1961, Albert Luthuli, og
5311 i vår det samme inter-
nasjonale presset som kom
på 1980-tallet, kunne kan-
skje 30 millioner med lidelse og
død i Sør-Afrika være un-
gått.

Det sier Abdul Minty - veteranen
innen den internasjonale anti-ap-
artheidbevegelsen og nøkkelper-
son i arbeidet for å erstatte Albert
Luthuli i 1961. Desmond Tutu i
1984 og Nelson Mandela første
kommande fredag kan skilte med
Nobels fredspris.

- Tidiigerc haddc vi to prisA
vinnere .9 Luthuli Og Tutu - men
ingen fred, N5 er en avtale innen
rekkevidde, men vi har fortsatt in-
gen fred. Jeg hAper denne prisen
Lil Mandela Og de Klerk kan bidra
til fred i SarAfrika, sier Minty.
Han er betinget optimist - ting
kan fonsatt gs gait, og det er
snakk om en svatrt skim- prosessi
Minty regner opp alle farene som
truer: Hvite ekstremisier Og svar-
ta medlapere herjer. volden Og
kriminaliteten er ute av kontroll,
forventingene pa grasrota er sky-
haye, det er kort tjd frem u'I valget
og det er ingen fredsbevarcnde
styrker i landct.

30 hrs kamp

Del finnes knapt en inlernasjo-
nal kampanjc mot apartheid-regi-
met. som Minty ikke har spilt en
viktig mlle i1 Etter :1 ha forlatt
Sm-Af'rika i 1958. har han arbeid-
et for internasjonale sanksjoner
av apanheidismten. Faist i Stor-
britannim blant annet som grunn-
logger Og sekremtr i antiaparti
hmdbm'ogclsvn, Og frn 1979 i
Nnrgc snni lcrivr inr knnlurvi til
wX'i'rdcnskanipanjc n mol miliunn
mg kjcrncfysisk sunmrhvid mm!

Smr-Afrikam

Minty Og hanS kontor stAr bak
E10 proscnl av all dokumentasjon
av brudd pa FNs vapencmbargo
av SorvAfrika.

Sin forste kontakt med Norge
fikk Minty gjennom arbeidet med
at Luthuli skulle fa fredsprisen i
19611Siden kom han jev-nlig, som
en aku'v pAdriver for at Norge
skulle g3 i bresjen i kampen mol
apartheid-regimet. Dct lyktes han
i stor grad medi

Farsi i 1992 kunne Minty igjen
besoke Smr-Afrika. Farsl da fan!

FRED: Abdul Minty

fredspn'sen til Mandela og d2 Klerk kan bidra tilfi'ed i Sar-Afh'ha, sier han.
er veteran i den intemasjonale anti-apariheidbevegekan. -_Ieg hdper Nobel;

Pow: PER 5TH BUGI'ERDE

fra fowentinger om fremtiden.

Den er git! fmst Og fremst for a
bidra Lil a skape fmd, og er slik
sett en diplomatisk pris.

Siden tidlig pa 1970-lallet har
Minty arbeidet for at Nelson
Mandela skulle fa Nobels freds-
pris. Han trot Mandela ma vars
den mat nominate pristager
notm sinne.

- Mandela vi! vere en uhyre
vikdg person frcmover ikke bare
for Swr-Afrika, men ogsa for det
sorlige Afrika Og for Afrika. Det
er svart fa ledere som han. sier
Minty.

Vellykket

Sluuen pa den kalde krigen Og
kommunisrnens fall blir gjeme
sett p5 som en viktig faktor for A

forklare endringene i Sar-Afrika.

Minty mener den betydningen ikke skal overdriva. Selv mener han de intemasjoanle FN-sanksjonene 0g spesielt vipenboikotten ha: spilt hovedrollen.

- Det er nødvendig A skille mellom sanksjoner som ville ramme salve makmmkturen i Ser-Afrika, 0g sanksjoner som farst og fremst ville eke kostnadene ved a fortune med apartheid, sier han.

-I 1988 gjorde vi en analyse som tok utgangspunktl i at apartheidsimaktsu'uktur vai- avhengig av militzr styrke, bade for A surge for inwrn sikkerhet 0g yu-e aggrusjon - som okkupasjonen av Namibia og krigen i Angolai Denna maktstrukturen kunne best ramma gjennom en finan. sieIl boikott, slik at regimet fikk begrensede muligheter for 1511 Lil A kjope nye vphen og ved en styrking av vapenboikouen, slik at smuuhullene ble farm

- Ifølge analysen ville apartheid kollapse dersom dette ble gemonxfan Den gang ble vi ledd av, men utviklingen vista at vi fikk rett, sier Minty.

Fm 1988 brukte det sor-afrikanske forsvalsdepartement '70 prosent av sine budsjeuer til A fare kria, og bare 30 prosent u'l adminisu'asjon 0g fomyelse av utsty'r. Deng kunne ikke fortsettz. Samtidig bygget sanksjonspmet seg opp.

-- Samme uke som de Klerk holdt sin bemnte iale 21 februar 1990, IA det idar nye lover i den amerikanske kongressen som in-nebar flare sanksjoner, sier Minty.

- de Klerk har selv senere innmmmet at man i 1990 s10 overfor en situasjon med okende vold 0g unnmkstjlsian 0g akie sanksjoner intemasjonall, slik at man han det tilrhdclig. I forhmdelse med at on sorufrikansk spionring hlc sprang! i Storbriannia i 1982, hle (let avslan planer om innhrudd i Mintys kontor i Oslo.

- Er Frederik W. de Klerk en verdig prisvinnr?

- Jeg lror ingcn, 0g del inkluv derer seiv Nobclkomilcen, vii men? at dc KJcrk i seg selv er en passende kandidat Lil Nobels fredspris. Han mAtte fA den sammen med nocn. fordi det er ikke som falge av egne handlinger, men gjennom samhandling. Samlidig er det liven tv-il om at de Klerk har tact modige skritt nAr det gjelder hvit poliu'kk i Sar-Afrika. Jeg Lror prisen ikke er git! som en hyllest 111 de Kierk, men ul matte endre politikk.

- Apartheid var i realiteten
falliu 0g politikken matte endres1
Dette innsa omsider mgimet, slar
Abdul Minty fast.